

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 38/05-47

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. februára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť T. M., trvale bytom B., toho času v Ústave na výkon väzby B., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia jeho práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave zo 6. mája 2004 sp. zn. 9 Tpo 65/04 a postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I z 31. marca 2004 sp. zn. Tp 323/04 a takto

rozhodol:

Sťažnosť T. M. odmieta.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2004 doručená sťažnosť T. M., trvale bytom B., toho času v Ústave na výkon väzby B., (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta, že postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave

(ďalej len „krajský súd“) zo 6. mája 2004 sp. zn. 9 Tpo 65/04 a postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) z 31. marca 2004 sp. zn. Tp 323/04 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 6 ods. 1 a ods. 3 písm. c) a d) dohovoru, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“).

Sťažovateľ tvrdí, že postupmi a rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu:

- „1) bolo porušené moje právo na zákonné pozbavenie osobnej slobody (...),
- 2) bolo porušené moje právo na kontradiktórne konanie a princíp rovnosti zbraní (...),
- 3) bolo porušené moje právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia (...),
- 4) bolo porušené moje právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania (...),
- 5) bolo porušené moje právo na rozhodnutie o zákonnosti väzby bez zbytočných prietáhov.“

ad 1) K namietanému porušeniu práva na zákonné pozbavenie osobnej slobody sťažovateľ uviedol tieto podstatné argumenty:

Okresný súd aj krajský súd mali vziať do úvahy čl. 8 ods. 3 listiny, ktorý upravuje 24-hodinovú lehotu na rozhodnutie o väzbe zadržanej osoby, napriek tomu, že čl. 17 ods. 3 ústavy predĺžil túto lehotu na 48 hodín. Preto nebol pozbavený osobnej slobody v súlade so všetkými vnútroštátnymi právnymi predpismi.

Sťažovateľ vytyka okresnému súdu, že v odôvodnení jeho uznesenia nie je žiadna zmienka o tom, na základe čoho dospel okresný súd k záveru o dôvodnosti jeho trestného stíhania. Pri procesnom posudzovaní dôvodov väzby môžu orgány činné v trestnom konaní prihliadať len na tie okolnosti a zistenia, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby v zmysle § 67 ods. 1 písm. a) až c) a § 67 ods. 2 Trestného poriadku. Súčasne sťažovateľ namietol, že

vyšetrovateľ v uznesení o vznesení obvinenia neuviedol subjektívnu stránku trestného činu, čo mu podľa sťažovateľa znemožňovalo začať trestné stíhanie zákonným spôsobom. Z toho vyplýva, že okresný súd aj krajský súd mali vziať do úvahy, že obvinenie nebolo vôbec vznesené, a preto sťažovateľa nebolo možné vziať do väzby.

Ďalej sťažovateľ uviedol: „*Uznesenie okresného aj krajského súdu je nezákonné z dôvodu nesplnenia zákonných predpokladov pre vznesenie obvinenia vo vzťahu k mojej osobe, nakoľko skutok, pre ktorý mi bolo vznesené obvinenie v uznesení vyšetrovateľa vo svetle príslušných obchodno a občianskoprávných ustanovení nenapĺňa objektívne znaky žiadneho trestného činu.*“

Napokon sťažovateľ v tejto časti sťažnosti uviedol, že: „*Nie som si vedomý, že by som sa v minulosti dopustil skutku, ktorý by napĺňal znaky trestného činu skrátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 2 TrZ. Žiadne uznesenie o vznesení obvinenia pre tento trestný čin mi doručené ani oznámené nebolo... Rovnako pochybil aj Krajský súd v Bratislave, keď toto tvrdenie o mojom údajnom trestnom stíhaní pre trestný čin podľa § 148 ods. 1, ods. 2 prevzal za základ svojich skutkových zistení o dôvodnosti môjho trestného stíhania, a to i napriek tomu, že som vo svojej sťažnosti druhej výslovne poukázal na to, že prokurátorom uvádzaný údaj o mojom trestnom stíhaní OÚJKP Košice, nebol preukázaný žiadnym dôkazom a teda nemôže byť významným pre záver Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave o dôvodnosti môjho väzobného stíhania podľa § 67 ods. 1 písm. c) TrP.*“

ad 2) Namietané porušenie princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní odôvodnil sťažovateľ takto:

Platná právna úprava Trestného poriadku mu neumožňuje osobne alebo prostredníctvom obhajcu sa zúčastniť rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby. Dohovor však poskytuje v tomto smere väčší rozsah práv a slobôd. Napriek tomu krajský súd rozhodoval na neverejnom zasadnutí, a preto sťažovateľ nemal možnosť sám alebo prostredníctvom obhajcu sa vyjadriť, čo je v rozpore s čl. 5 ods. 4 dohovoru, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 4 listiny.

Ďalej sťažovateľ namietol porušenie princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní aj preto, že oba sudy prevzali tvrdenie prokurátora o jeho trestnom stíhaní do skutkového základu na rozhodnutie o jeho väzbe, hoci prokurátor na preukázanie tohto svojho tvrdenia nepredložil žiaden dôkaz.

ad 3) K namietanému porušeniu práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia sťažovateľ uviedol, že:

obe napadnuté uznesenia sú arbitrárne, pretože uznesenie okresného súdu neobsahuje žiadne konkrétne skutočnosti odôvodňujúce vzatie do väzby a skutočnosti uvedené v tomto uznesení sú nedôvodné, ničím nepodložené a nepreskúmateľné.

Krajský súd sa okrem toho nevyrovnal s námietkami o nepodloženosti trestného stíhania v inej veci a ani s tým, že neboli splnené materiálne predpoklady na začatie trestného stíhania voči osobe sťažovateľa.

Z oboch rozhodnutí nie je zrejماً existencia skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho vzhľadom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody.

Preto oba sudy porušili čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru, ako aj základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods.1 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 36 ods. 1 listiny.

ad 4) Namietané porušenie práva byť súdený v primeranej lehote alebo byť prepustený počas konania odôvodnil sťažovateľ takto:

V uznesení krajského súdu chýba výrok o žiadosti nahradenia väzby písomným sľubom. Krajský súd však mal o žiadosti rozhodnúť so zreteľom na prednosť dohovoru pred Trestným poriadkom a nemal sa obmedziť len na odôvodnenie, prečo nie je možné prijať

písomný sľub. To bolo v rozpore s čl. 5 ods. 3 dohovoru a porušilo to aj základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 36 ods. 1 listiny.

ad 5) K namietanému porušeniu práva na rozhodnutie o zákonnosti väzby bez zbytočných prietáhov sťažovateľ uviedol, že:

Proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby z 31. marca 2004 podal sťažnosť po jeho vyhlásení ústne do zápisnice a písomne ju odôvodnil 19. apríla 2004. Krajský súd sťažnosť zamietol uznesením zo 6. mája 2004 a toto uznesenie mu bolo doručené až 10. júna 2004, t. j. po 71 dňoch od vzatia do väzby a podania sťažnosti. Tento postup okresného súdu a krajského súdu bol podľa sťažovateľa v rozpore s čl. 5 ods. 4 dohovoru.

Preto sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom:

„1. Okresný súd Bratislava I postupom a uznesením zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby a Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 6. 5. 2004, sp. zn. 9 Tpo 65/04, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04 porušili práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru, čl. 8 ods. 2, čl. 8 ods. 3 a čl. 8 ods. 5 Listiny a čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy SR.

2. Okresný súd Bratislava I postupom a uznesením zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby a Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 6. 5. 2004, sp. zn. 9 Tpo 65/04, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04 porušili práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. c), písm. d) Dohovoru, čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a čl. 8 ods. 2, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny.

3. Okresný súd Bratislava I postupom a uznesením zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby a Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 6. 5. 2004, sp. zn. 9 Tpo 65/04, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04 porušili práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), čl. 5 ods. 3 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru, čl. 17 ods. 1, 17 ods. 2, 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 8 ods. 5 a čl. 36 ods. 1 Listiny.

4. Krajský súd v Bratislave postupom a uznesením zo dňa 6. 5. 2004, sp. zn. 9 Tpo 65/04, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04 a nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby sťažovateľa písomným sľubom, porušil práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru, čl. 17 ods. 1, čl. 17 ods. 2, čl. 17 ods. 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, čl. 8 ods. 1, čl. 8 ods. 2, čl. 8 ods. 5 a čl. 36 ods. 1 Listiny.

5. Krajský súd v Bratislave v konaní o sťažnosti sťažovateľa vedenom pod sp. zn. 9 Tpo 65/04 postupom, ktorým nerozhodol urýchlene o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04 a Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 323/04 postupom, keď uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Tpo 65/04, zo dňa 6. 5. 2004 doručoval sťažovateľovi neprimerane dlho, porušili práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, čl. 17 ods. 2 v spojení čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 8 ods. 2 v spojení s čl. 38 ods. 2 Listiny.

6. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 31. 3. 2004, sp. zn. Tp 323/04 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. 5. 2004, sp. zn. 9 Tpo 65/04 sa zrušujú a sťažovateľ sa prepúšťa z väzby na slobodu, alebo uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. 5. 2004, sp. zn. 9 Tpo 65/04 sa zrušuje a Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby o veci znovu konal a rozhodol, a zároveň aby rozhodol aj o žiadosti sťažovateľa o nahradenie väzby sťažovateľa písomným sľubom.

7. Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadostučinenie peňažnú sumu vo výške 100.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Okresný súd Bratislava I

a peňažnú sumu vo výške 300.000,- Sk, ktorú mu je povinný zaplatiť Krajský súd v Bratislave, to všetko do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Odôvodnenia uznesení okresného súdu a krajského súdu

Okresný súd napadnuté uznesenie z 31. marca 2004, ktorým vzal sťažovateľa do väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odôvodnil takto:

„Obvinení P. B., N. D., M. L. a T. M. sú stíhaní spolupáchateľstvom pre trestný čin podvodu, podľa § 9 ods. 2, §§ 250 ods. 1 ods. 5, Tr. zák. V predmetnej veci bolo zistené, že obvinení sú stíhaní pre mimoriadne závažnú trestnú činnosť. V predmetnej veci bolo zistené, že na obvineného P. B. bola pre obdobnú trestnú činnosť podaná obžaloba na KS Nitra, taktiež proti nemu a obvinenej N. D. bol daný podnet na začatie trestného stíhania pre trestný čin podľa § 148 ods. 1, 5 Tr. zák. ÚFP. Obvinený T. M. je stíhaný OÚJKP Košice pre trestný čin podľa § 148 ods. 1, 2 Tr. zák. Z uvedených skutočností vyplýva, že obvinení majú evidentné sklony k páchaniu majetkovej trestnej činnosti a preto je odôvodnená obava, že v prípade prepustenia na slobodu by mohli v trestnej činnosti pokračovať, čím je daný dôvod väzby podľa § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por. (...)

Nakoľko u obvinených sú teda dané dôvody väzby len podľa § 67 ods. 1 písm. c), Tr. por. rozhodol súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohoto uznesenia.“

Krajský súd na neverejnom zasadnutí konanom 6. mája 2004 o sťažnosti obvineného sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. Tp 323/04 z 31. marca 2004 rozhodol tak, že ju podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol z týchto dôvodov:

«Uznesením Okresného súdu Bratislava I. sp. zn. Tp 323/04 boli obvinení P. B., N. D., M. L. a T. M. vzatí do väzby dňom 29. 3. 2004 z dôvodu uvedeného v § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu si obvinení podali v zákonnej lehote sťažnosť.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia a konanie predchádzajúce napadnutému uzneseniu a dospel k záveru, že sťažnosť obvinených nie je dôvodná.

Obhajca obvinených P. B., N. D. a M. L. v písomnej sťažnosti v podstate uviedol, že

- skutkové a právne otázky mali byť riešené v rámci občianskoprávneho konania,*
- určité skutkové okolnosti spochybňujú i samotnú trestnosť konania,*
- k skutkovým okolnostiam je potrebné prihliadnuť na rozsudok Okresného súdu Bratislava I. č. k. 12 C 121/99, 19 C 169/03 a protest prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I. (Pd 2076/02).*

V závere písomnej sťažnosti obhajca obvinených navrhol sťažnosti vyhovieť.

Obhajca obvineného T. M. v písomnej sťažnosti poukázal, že

- neboli splnené podmienky pre vydanie uznesenia o trestnom stíhaní,*
- sporné je tvrdenie v uznesení vyšetrovateľa o neexistencii záložného práva,*
- obvinený ako štatutárny orgán dražobníka nebol povinný ani oprávnený skúmať, či na predmetných nehnuteľnostiach existuje záložné právo v prospech navrhovateľa dražby,*
- zo žiadneho z procesne zabezpečených dôkazov nevyplýva, že by obvinený povolil vykonanie dražby, bez založenia dražobnej zábezpeky,*
- obvinenému nebolo doručené uznesenie o stíhaní pre trestný čin krátenia dane podľa § 148 ods. 1, ods. 2 Tr. zák,*
- dňa 16. 4. 2004 bola podaná žiadosť o zrušenie koncesovanej živnosti pre organizovanie dobrovoľných dražieb.*

Obhajca sťažovateľa poukázal i na porušenie článku 5 a 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd akceptujúc kontradiktórny charakter.

Aj napriek dikcie § 73 ods. 3 Tr. por. obhajca sťažovateľa navrhol nahradiť väzbu písomných sľubom, čo nevyklučuje Dohovor, ktorý má prednosť pred ustanoveniami Trestného poriadku, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Zo spisového materiálu vyplýva, že obvinení sú stíhaní pre trestný čin podvodu spolupáchatelstvom v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. § 9 ods. 2 Tr. zák. k § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. na tom skutkom základe, že P. B., N. D., M. L., T. M. po vzájomnej predchádzajúcej dohode v období od 24. 2. 2004 do 29. 3. 2004 v B. v sídle spoločnosti B. INVEST s. r. o., sa pokúsili vydražiť na základe neexistujúceho záložného práva v prospech S. s. r. o., právneho nástupcu za G. s. r. o., na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. území Bratislava - Staré Mesto, zapísaných na LV č. 3133 par. č. 343 a to pozemok - zastavaná plocha o výmere 249 m², dom súpisné číslo 101279, v B. majiteľov spoluvlastníckeho podielu v 1/2 a to Ing. Š. B. a A. B., obaja bytom B., k čomu použili falošný znalecký posudok a dňa 29. 3. 2004 o 10.00 hod. chceli pristúpiť k samotnému výkonu záložného práva na zaplatenie predtým sfalšovanej pohľadávky zmluvnej pokuty vo výške 20.000.000,- Sk, čím uviedli do omylu splnomocneného zástupcu za dražobníka, nezložili dražobnú zábezpeku a mali prichystanú zápisnicu s vopred určeným výsledkom dražby pred samotným jej zahájením a týmto konaním sa pokúsili obohatiť na úkor cudzieho majetku seba a iné osoby, P. B., N. D., T. M. boli prichytení pri čine a bolo im príslušníkmi PZ zabránené dokonaniu trestného činu a samotným výkonom dobrovoľnej dražby na návrh neoprávneného záložného veriteľa M. L. po č. DD 0008/2004 by spôsobili škodu Ing. Š. B. a A. B. vo výške 25.000.000,- Sk.

Podľa návrhu prokurátora krajskej prokuratúry zo dňa 30. 3. 2004 na vzatie obvinených do väzby „na základe doposiaľ vykonaného vyšetrovania je preukázané, že obv. B. spolu s obv. D. sfalšovali zmluvu o budúcej zmluve, kde sú pôvodní podieloví spoluvlastníci P. a H. z r. 1998, ktorej súčasťou bola aj zmluvná pokuta v prípade nesplnenia zmluvy vo výške 20 mil. Sk v prospech spol. G. tak, že doplnili do zmluvy plnú moc pre obv. B.

- na základe tejto plnej moci obv. B. spolu s obv. D. vykonali kroky, ktoré viedli k zápisu záložného práva na pokrytie pohľadávky z horeuvedenej pokuty do LV predmetnej nehnuteľnosti,*

- *obv. D. ako konateľka spol. G. s.r.o, sama nesplnila zmluvu o budúcej zmluve v časti, že najneskôr do 30 dní pred uplynutím lehoty na platnú kúpnu sumu vo výške 450.000,- SK predloží návrh kúpnej zmluvy, čo neurobila, tým nemohol vzniknúť nárok na zmluvnú pokutu vo výške 20.000.000,- Sk v prospech G. s. r. o., nakoľko predávajúci neporušili ustanovenia zmluvy o budúcej zmluve,*
- *obv. D. napriek tejto skutočnosti túto neoprávnenú pohľadávku previedla na S. s. r. o., kde je tiež konateľkou a následne v mesiaci 26. 9. 2003 účelovo previedla (formou dražby) na obv. M. L. pohľadávku vo forme záložného práva na nehnuteľnosť na Ventúrskej 20, aj keď vedeli, že o záložnom práve prvostupňový súd rozhodol v neprospech spol. G. s. r. o., a vo veci koná súd druhého stupňa, čím sledovali znepríehľadnenie vlastníckych vzťahov k predmetnej nehnuteľnosti,*
- *obv. L. , vydražiteľ pohľadávky od S., s. r. o., predložila 5. 1. 2004 ako záložný veriteľ návrh na konanie dobrovoľnej dražby a spolu s obv. B. predložili dražobnej spoločnosti B. I. s. r. o. doklady na jej výkon napriek tomu, že vedeli, že vo veci záložného práva v prospech G. s. r. o. súd právoplatne rozhodol v neprospech G. s.r.o. a sporné záložné právo bolo z LV vymazané a za tým účelom si zaobstarali LV z obdobia pred výmazom záložného práva, ďalej predložili horeuvedenú sfaľšovanú zmluvu o budúcej zmluve, z ktorej neoprávnené záložné právo vzniklo,*
- *obv. L. a obv. D. účelovým podaním návrhu na vklad do KN KÚ BA I. zo dňa 5. 1. 2004, ktorý na základe návrhu bol povinný uvaliť plombu na nehnuteľnosť, znemožnili pošk. B. získať LV a tým preukázať výmaz sporného záložného práva z LV,*
- *obv. M. napriek tomu, že vedel, že obv. L. nie je oprávneným záložným veriteľom a bol upozornený aj pošk. B. o tom, že znalec nemohol v objekte vykonať skúmanie a ohodnotenie, čiže znalecký posudok je s určitosťou sfaľšovaný, vydal pokyn na vykonanie dražby a svoje konanie koordinoval s obv. B. O tom, že vedel o neoprávnenosti navrhovateľky svedčí to, že prvýkrát bola dražba vyhlásená na deň 27. 2. 2004, ale v jeho neprítomnosti zamestnanec B. INVEST s. r. o. Mgr. L. M. dražbu 24. 2. 2004 zrušila po predložení súdnych rozhodnutí vo veci záložného práva pošk. B., a tiež napriek tomu, že v materiáloch k dražbe sa nachádzal popis LV k predmetnej nehnuteľnosti vydaný KÚ BA I., podľa ktorého na nehnuteľnosti neviaže žiadna ťarcha oprávňujúca záložného veriteľa na navrhnutie dobrovoľnej dražby.“*

Podľa tohto návrhu prokurátora na „obv. B. bol ÚJKP KR PZ v Nitre podaný 13. 2. 2004 návrh na podanie obžaloby pre trestný čin podvodu podľa § 250/1, 5 TZ s príbuzným spôsobom. Na obv. B. spolu s obv. D. bol podaný ÚFP návrh na začatie trestného stíhania pre trestný čin § 148/1, 5 TZ. Obv. M. je stíhaný OUJKP Košice I pre trestný čin podľa § 148/1, 2. Obv. M. je stíhaný aj OBPK Bratislava.

Zo zápisnice o výsluchu obv. T. M. zo dňa 31. 3. 2004 pred sudcom okresného súdu okrem iného vyplýva, že obvinenému bolo „včera doručené uznesenie z Útvaru boja proti korupcii pre trestný čin podplácania“, (výpoveď obvineného).

Po vyhodnotení spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že u obvinených boli splnené procesné podmienky vzatia do väzby. Obvineným bolo vznesené obvinenie, splnené sú dôvody tzv. preventívnej väzby (§ 67 ods. 1 písm. c) Tr. por.). Súčasťou rozhodovania o vzatí do väzby bol výsluch obvinených, pričom rozhodnutie má formu uznesenia. Z dikcie ustanovenia § 67 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že podmienky vzatia do väzby sú konkrétne skutočnosti odôvodňujúce odôvodnenú obavu a tieto podmienky sa týkajú osoby, ktorá procesne splňa pojem obvinený. Osoba sa stíha ako obvinený, „ak je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba“. (§ 163 ods. 1 Tr. por.).

Z dikcie uvedených ustanovení je zrejmé, že z uznesenia o vzatí do väzby musí byť zjavná existencia vznesenie obvinenia, pričom obom obhajcom sťažovateľov musí byť známa skutočnosť, že vznesené obvinenie preskúmava dozorujúci prokurátor a on rozhoduje o opravnom prostriedku. Opodstatnenosť trestného stíhania vyplýva aj z faktu, že prokurátor nezrušil uznesenie o vznesení obvinenia. V tomto smere krajský súd zistil, že boli dodržané ustanovenia o vznesení obvinenia (§163 Tr. por.).

Z uvedených dôvodov polemizovať a spochybňovať uznesenie o vznesení obvinenia v písomnej sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe s citáciou niektorých ustanovení zákona (z. 527/2002 Z. z., z. 323/1992, z. 162/1995 Z. z.) je právne irelevantné a neanalyzuje formálne a materiálne dôvody väzby.

Ku konkretizácii článku 5 a 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, krajský súd pripomína, že citované rozhodnutia európskeho súdu nie je možné realizovať v tomto konkrétnom prípade a postup orgánov činných v trestnom konaní bol v súlade s článkom 5 Dohovoru. Z účelu článku 5 ods.1 písm. c) možno konštatovať, že v prípravnom konaní bolo podľa zákona realizované zatknutie a väzba. Obvinení boli v stanovenej lehote predvedení pred sudcu, mali možnosť zvoliť si obhajcu a títo sa zúčastnili aj výsluchu obvinených sudcom okresného súdu. Vyšetrovateľ pri vynesení obvinenia vychádzal z určitých skutočností odôvodňujúcich podozrenie, pričom bolo formulované aj to, kto aký trestný čin spáchal a bol konkretizovaný skutok. Vznesenie obvinenia bolo obligatórnou podmienkou vzatia do väzby. Naznačovať dodržiavanie kontradiktórnych zásad v prípravnom konaní je pri súčasnej úprave prípravného konania vytrhnutie z kontextu, pričom základ kontradiktórnosti sa realizuje iba v konaní pred súdom.

Aj polemika, či je obv. T. M. stíhaný pre trestný čin podľa § 148 ods. 1, 2 Tr. zák., má iracionálny charakter, keďže ide o údaj formulovaný z návrhu prokurátora krajskej prokuratúry a tento nebol relevantne vyvrátený. Navyiac obvinený pri výsluchu pred sudcom potvrdil stíhanie aj pre trestný čin podplácania.

Sľub obvineného nahradzujúci väzby u obvinených nie je možné v tomto štádiu dokazovania považovať za dostatočný s poukazom na povahu prejednávaného prípadu. Tento záver má prioritu a že následne dochádza k postupu podľa § 73 ods. 3 Tr. por.»

III.

K jednotlivým porušeniam práv a slobôd sťažovateľa

Všeobecné východiská na posudzovanie namietaných porušení práv a slobôd

Ústavný súd každú sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania sťažnosti, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu je len subsidiárna.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podanej proti rozhodnutiu všeobecnému súdu ústavný súd zastáva názor, že o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti podľa konštantnej judikatúry pôjde vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, prípadne z dôvodov, ktoré spočívajú v osobitnostiach konania pred všeobecným súdom. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považuje ústavný súd takú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 74/02).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Táto viazanosť sa uplatní v celom rozsahu pri sťažnosti podľa § 49 zákona o ústavnom súde a uplatňuje sa nielen pri návrhu na rozhodnutie vo veci samej (petit), ale aj pri odôvodnení sťažnosti a ostatných náležitostiach sťažnosti (§ 20 ods. 1 a § 50 zákona o ústavnom súde).

K jednotlivým namietaným porušeniam práv a slobôd

ad 1)

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Článok 17 ods. 2 ústavy upravuje ústavnoprocený princíp uplatňovaný pri obmedzovaní osobnej slobody ako základnej hodnoty v demokratickom a právnom štáte. K obmedzeniu osobnej slobody podľa citovaného článku môže dôjsť len z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Takýmto dôvodom je aj väzba obvineného, ktorá je zabezpečovacím prostriedkom slúžiacim výnimočne na zaistenie osoby obvineného

na účely trestného stíhania, ktorej základným cieľom je to, aby neprítomnosť osoby obvineného najmä v počiatočnom predsúdnom (ale aj súdnom) štádiu trestného stíhania nezmarila cieľ trestného konania vyjadrený v § 1 ods. 1 Trestného poriadku.

Zákonom, ktorý ustanovuje predpoklady na uplatnenie tohto ústavnoproceného princípu, je Trestný poriadok [zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov]. Podľa tohto zákona a súčasne aj podľa čl. 142 ods. 1 ústavy sú týmto ústavnoproceným princípom viazané v celom rozsahu všeobecne súdy vykonávajúce trestnoprávnu jurisdikciu vrátane rozhodovania o väzbe obvinených osôb.

Porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy sa musí vzťahovať na to, že obvineného možno vziať do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či

- proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie,
- rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami,
- o väzbe rozhodol súd,
- obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 67 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v ods. 2 alebo 3 tohto ustanovenia.

Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup (hodnotenie) všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, ak tento postup viedol k záveru o existencii takého dôvodu na väzbu, ktorý je uvedený v Trestnom poriadku. Skutkovo môže tento postup a rozhodnutie preskúmať len opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov. Na nahradenie úsudku všeobecného súdu o existencii skutkových okolností zakladajúcich zákonné dôvody na vzatie do väzby by musela existovať výslovná ústavná norma, ktorá by

takéto suplovanie procesnej činnosti všeobecného súdu dovoľovala a súčasne by aj určila spôsob, akým to môže ústavný súd vykonať a realizovať. Taká norma v ústave nie je. Z toho dôvodu sa ústavný súd musí pri skúmaní obmedzenia osobnej slobody sústrediť len na preskúmanie toho, či k obmedzeniu došlo z dôvodov a spôsobom, ktoré ustanovuje Trestný poriadok, bez toho, aby suploval právomoc a postupy všeobecných súdov.

Ústavný súd najmä nemôže skúmať hodnotenie dôkazov a zistenia všeobecných súdov vo väzobných veciach aj z dôvodu, že nepatrí k orgánom činným v trestnom konaní, a preto nie je vybavený kompetenciou a ani zákonnými (faktickými) prostriedkami na prešetrenie skutkových zistení väzobných súdov, eventuálne na vykonanie alebo opakovanie dôkazov. Na tomto mieste sa žiada uviesť, že ústavný súd nevykonal tie dôkazy, ktoré viedli k záveru o existencii zákonných dôvodov na väzbu, a aj to mu bráni, aby nahradzoval úsudok väzobných súdov vlastnou úvahou o relevancii takýchto dôkazov.

Ústavný súd z týchto dôvodov nie je oprávnený a povinný skúmať ani otázky opodstatnenosti vznesenia obvinenia voči sťažovateľovi. Skúma len to, či v čase rozhodovania o vzatí do väzby (a to je prípad sťažovateľa) bolo také uznesenie vydané a či tvorilo základ na rozhodnutie o rozhodnutí súdu o vzatí do väzby. Vo veci sťažovateľa je nesporné a potvrdil to aj v sťažnosti, že také uznesenie bolo vydané, ale podľa neho v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci (vyšetrovateľ v uznesení o vznesení obvinenia neuviedol subjektívnu stránku trestného činu). Uvedený záver ústavného súdu platí aj vo vzťahu k tomu, že podľa sťažovateľa nie je, resp. nebol v čase vzatia do väzby stíhaný za trestný čin podľa § 148 ods. 1 a 2 Trestného zákona.

Sťažovateľ sa domáhal v konaní o jeho vzatí do väzby aplikácie pre neho priaznivejšieho čl. 8 ods. 3 listiny.

Podľa čl. 8 ods. 3 listiny zadržaná osoba musí byť ihneď oboznámená s dôvodmi zadržania, vypočutá a najneskôr do 24 hodín prepustená na slobodu alebo odovzdaná súdu. Sudca musí zadržanú osobu do 24 hodín od prevzatia vypočuť a rozhodnúť o väzbe alebo ju prepustiť na slobodu.

Podľa čl. 152 ods. 1 ústavy ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy zostávajú v Slovenskej republike v platnosti, ak neodporujú tejto ústave. Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Z týchto ustanovení ústavy vyplýva, že ústava má prednosť aj pred čl. 8 ods. 3 listiny. Preto sa uplatní v celom rozsahu čl. 17 ods. 3 ústavy bez možnosti jeho nahradenia znením listiny, ktoré je podľa názoru sťažovateľa priaznivejšie než znenie príslušného článku ústavy. Záver o prednosti ústavy pred listinou zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi ústavného súdu.

Z týchto právnych dôvodov je sťažnosť v časti ad 1) neprípustná pre nedostatok právomoci ústavného súdu skúmať zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia voči sťažovateľovi, ako aj skúmať hodnotenie skutočností, ktoré zakladajú podľa väzobných súdov záver o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby, pretože ku tomu už došlo v konaní pred okresným súdom a krajským súdom.

Námietku prednosti listiny pred ústavou v tomto smere ústavný súd považuje za zjavne neopodstatnenú a z toho dôvodu je zjavne neopodstatnená aj časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ argumentuje porušením čl. 8 ods. 3 listiny.

ad 2)

Podľa sťažovateľa: *„Platná právna úprava TrP mi expressis verbis neumožňuje osobne alebo prostredníctvom obhajcu zúčastniť sa rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby.“*

V danej veci však išlo o vzatie sťažovateľa do väzby, a nie o rozhodovanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Pre tento zjavný rozpor medzi skutkovým vymedzením práva, ktorého porušenie namieta, a jeho právnou kvalifikáciou v spojení aj s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku (§ 67, § 72) sa ústavný súd porušením princípu

kontradiktórnosti a rovnosti zbraní nezaoberal, pretože sťažnosť v tomto ohľade nemá dostatok zákonom predpísaných náležitostí (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Napokon, tieto princípy sa neuplatňujú vo väzobnom konaní tak, ako sa domnieva sťažovateľ, pretože to by odporovalo povahe tohto zabezpečovacieho prostriedku v prípravnom konaní.

Pokiaľ sťažovateľ namietol porušenie princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní aj preto, že oba sudy prevzali tvrdenie prokurátora o jeho trestnom stíhaní do skutkového základu na rozhodnutie o jeho väzbe, hoci prokurátor nepredložil žiaden dôkaz na preukázanie tohto tvrdenia, ústavný súd poukazuje i na odôvodnenie pod ad 1). Zohľadniť je potrebné aj obsah odôvodnenia uznesenia krajského súdu, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ – bez ohľadu či je alebo nie je stíhaný za trestný čin podľa § 148 ods. 1 a 2 Trestného zákona, priznal, že je stíhaný za trestný čin podplácania. Okrem toho treba uviesť, že sťažovateľovi a jeho obhajcovi nič nebránilo, aby predložili spolu s odôvodnením sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby relevantný dôkaz o tom, že k žiadnemu stíhaniu nedošlo, resp. že nebolo doručené žiadne uznesenie o vznesení obvinenia sťažovateľovi.

V spojitosti s námietkou sťažovateľa v tomto bode treba pripomenúť, že sťažovateľ bol vypočutý okresným súdom v rozsahu, ktorý postačoval na to, aby uplatnil svoje stanovisko k návrhu prokurátora na vzatie do väzby. Takýto postup okresného súdu postačuje na záver o tom, že sa v konaní o vzatí do väzby dodržal princíp kontradiktórnosti a rovnosti zbraní.

Z týchto dôvodov je táto časť sťažnosti neprijateľná pre nedostatok zákonom predpísaných náležitostí a aj pre zjavnú neopodstatnenosť.

ad 3)

Ústavný súd zastáva názor, že osoba, ktorá je vo väzbe, má právo na to, aby sa každé rozhodnutie o väzbe odôvodnilo v súlade s § 134 ods. 2 Trestného poriadku a v súlade aj s ostatnými ustanoveniami tohto zákona upravujúcimi vzatie do väzby a jej trvanie. Len taký postup väzobného súdu vylučuje ľubovôľu pri rozhodovaní o takej závažnej otázke, akou je obmedzenie osobnej slobody kvôli účelu Trestného poriadku vyjadreného v § 1.

Odôvodnenie musí presvedčivo odpovedať na otázku, prečo je záujem na riadnom objasnení trestnej činnosti a dosiahnutí účelu trestného konania silnejší než záujem na osobnej slobode jednotlivca.

Odôvodnenia väzobných uznesení však nemusia odpovedať na všetky otázky, ale len na tie, ktoré sú podstatné pre záver o existencii zákonných dôvodov väzby, čo platí predovšetkým v takom väzobnom konaní, v ktorom sa rozhoduje o vzatí sťažovateľa do väzby. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že je všeobecne akceptovateľné, ak prvý väzobný súd odôvodní svoje rozhodnutie nedostatočne, aby dôvody o existencii zákonných dôvodov väzby doplnil opravný súd.

Okresný súd odôvodnil na základe obsahu spisu vzatie do väzby tým, že sťažovateľ (ako aj spoluobvinení) je stíhaný za mimoriadne závažnú trestnú činnosť, má evidentný sklon k páchaniu majetkovej trestnej činnosti vzhľadom na jeho stíhanie pre iný majetkový trestný čin podľa § 148 ods. 1 a 2 Trestného zákona, a preto je daný dôvod väzby uvedený v § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Krajský súd zamietol sťažnosť proti tomuto uzneseniu. V odôvodnení sa krajský súd vyrovnal so všetkými námietkami sťažovateľa, ktoré zopakoval aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu. Dôvody uznesenia, ako to vyplýva z časti II tohto rozhodnutia ústavného súdu, sú zrozumiteľné, neodporujú si a krajský súd napokon dodal aj to, že stíhanie sťažovateľa podľa § 148 ods. 1 a 2 Trestného zákona nebolo vyvrátené relevantným spôsobom a navyše sťažovateľ v konaní pred okresným súdom potvrdil, že deň predtým mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia pre trestný čin podplácania.

Podľa ústavného súdu treba vnímať odôvodnenia okresného súdu a krajského súdu ako celok, ktorý v prípade sťažovateľa ukazuje, že k záveru o existencii väzobného dôvodu dospeli oba súdy v ústavne aj dohovorom požadovanom rozsahu.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ uplatnil v tejto časti sťažnosti len to, k čomu už zaujal stanovisko okresný súd aj krajský súd v rozsahu, ktorý zásadne postačuje na záver o splnení

zákonom požadovaných predpokladov na odôvodnenie väzobných uznesení v rozsahu, ktorý je v súlade predovšetkým s čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

ad 4)

Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho práva byť súdený v primeranej lehote alebo byť prepustený počas konania kvôli tomu, že v uznesení krajského súdu chýba výrok o žiadosti nahradenia väzby písomným sľubom. Krajský súd mal o žiadosti rozhodnúť, so zreteľom na prednosť dohovoru pred Trestným poriadkom. Tento súd sa nemal obmedziť len na odôvodnenie, prečo nie je možné prijať písomný sľub. To bolo v rozpore s čl. 5 ods. 3 dohovoru a porušilo to aj základné práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 8 ods. 1, 2 a 5 a čl. 36 ods. 1 listiny.

Článok 5 ods. 3 dohovoru nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do vyšetrovacej väzby. Ak sú dostatočné indície, že záruka môže splniť rovnaký účel ako ten, ktorý sa sledoval vyšetrovacou väzbou, a napriek tomu nie je dotknutej osobe ponúknutá, jej ďalšiu väzbu už nemožno považovať za primeranú a v dôsledku toho stráca aj svoju zákonnú povahu. Prichádza to do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, v ktorých jediným dôvodom väzby bola obava pred útekom.

Z uvedenej interpretácie čl. 5 ods. 3 dohovoru nevyplýva to, čo sťažovateľ tvrdí vo svojej sťažnosti, t. j. že krajský súd ako väzobný súd bol povinný sa vyrovnáť so žiadosťou o prijatie písomného sľubu vo výroku svojho uznesenia. Európsky súd pre ľudské práva použil výklad, z ktorého vyplýva, že súdny orgán je povinný rozhodovať o nahradení väzby zárukou len v prípade tzv. útekovej väzby (rozsudok Wemhoff v. Nemecko z 27. júna 1968, séria A, č. 7, s. 22, § 5).

Napokon treba uviesť, že podľa § 73 ods. 3 Trestného poriadku ak je obvinený stíhaný pre trestný čin uvedený v § 62 ods. 1 Trestného zákona, záruku alebo sľub nemožno prijať. V tejto spojitosti ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ je stíhaný za trestný čin, ktorý je uvedený v § 62 Trestného zákona, a súčasne dôvodom väzby je tzv. predstižná väzba podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. obava, že bude pokračovať v páchaní závažnej majetkovej trestnej činnosti.

Z uvedeného vyplýva, že krajský súd tým, že pri rozhodovaní o tzv. predstižnej väzbe sťažovateľa podľa § 67 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [nie útekovvej väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku] neuviedol vo výrokovej časti svojho uznesenia to, že neprijíma písomný sľub sťažovateľa, nemohol porušiť čl. 5 ods. 3 dohovoru. Zákaz prijať písomný sľub obsahuje priamo zákon a viaže ho na presne určený predpoklad – stíhanie pre trestný čin uvedený v § 62 ods. 1 Trestného zákona, ktorým je aj skutok kvalifikovaný ako trestný čin podľa § 250 ods. 5 Trestného zákona. Preto je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená, a to aj vo vzťahu k ostatným článkom ústavy, listiny a dohovoru, ktorých porušenie namieta, pričom niektoré z označených článkov ani nemajú žiaden vecný súvis so skutkovou konkretizáciou skúmaného porušenia práva byť súdený v primeranej lehote alebo byť prepustený počas konania.

ad 5)

Sťažovateľ namieta porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru tým, že proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby podal sťažnosť 31. marca 2004, ktorú písomne odôvodnil 19. apríla 2004. Krajský súd sťažnosť zamietol 6. mája 2004 a toto uznesenie bolo doručené 10. júna 2004, t. j. po 71 dňoch od vzatia do väzby a podania sťažnosti.

Článok 5 ods. 4 dohovoru zaručuje každému, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania súdu. O takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí štrnástich dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd od podania sťažnosti a jej odôvodnenia rozhodoval evidentne urýchlene, pretože od predloženia odôvodnenia sťažnosti do rozhodnutia krajského súdu uplynulo len 17 dní. Dobu doručovania uznesenia krajského súdu, ktoré sa stalo právoplatným a vykonateľným už dňom jeho prijatia, nemožno započítať do doby urýchleného rozhodovania. Sťažovateľ mohol totiž už po 6. máji 2004 kedykoľvek podať žiadosť o prepustenie z väzby a o výsledku konania sa mohol dozvedieť aj nahliadnutím do spisu prostredníctvom svojho obhajcu.

Takýto postup krajského súdu nemôže vyvolávať pochybnosti o tom, či tento väzobný súd konal urýchlene, ktoré by po prijatí sťažnosti mohli viesť k záveru o porušení čl. 5 ods. 4 dohovoru. Preto je sťažnosť aj v tejto časti zjavne neopodstatnená podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Platí to aj vo vzťahu k ostatným namietaným článkom ústavy, listiny a dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, pričom niektoré z označených článkov ani nemajú žiaden vecný súvis so skutkovou konkretizáciou skúmaného porušenia práva (čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny), prípadne sa vo väzobnom konaní nemôžu vôbec uplatniť (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 ústavy).

Ústavný súd sťažnosť po predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci, nedostatok zákonom predpísaných náležitostí a zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Z tohto dôvodu už nebolo možné rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu označených základných práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2005